

Diplomerad hästkötare för islandshäst

DET ÖVERGRIPANDE MÅLET är att hästkötaren, med iakttagande av ett gott horsemanship, skall ha kompetens att sköta hästar, stall, utrustning och kringområden under arbetsledning, på ett självständigt och yrkesmässigt sätt.

MED ETT GOTT HORSEMANSHIP AVSES ATT HÄSTSKÖTAREN:

- Har en attityd som sätter hästens välbefinnande i centrum
- Löser sina arbetsuppgifter på ett sätt som är säkert för häst och människa
- Förstår och delvis kan förutse hästens beteende och reaktioner
- Använder ett korrekt fackspråk
- Arbetar effektivt, rationellt, ekonomiskt och ergonomiskt riktigt
- Har för arbetsuppgifterna lämplig klädsel
- Är servicemedveten gentemot kund/hästägare/uppdragsgivare
- Delar med sig av sin erfarenhet

Anmälan och provförfarande

Provet omfattar främst praktisk färdighet i att utföra de arbetsuppgifter som finns beskrivna i denna kompetensbeskrivning. Dessutom ingår ett par teoretiska prov avseende de sex sista rubrikerna. Bedömningen görs av erfarna yrkesmänniskor vilka rekommenderats av yrkes-organisationerna samt efter godkänd prövning erhållit examinatorsbeförhöghet av HYN/Svenska Islandshästhärförbundet.

Proven är avgiftsbelagda.

Provtillfällen arrangeras dels vid riksänläggningarna, dels vid naturbruksgymnasier och större ridanläggningar som uppfyller gällande kriterier beträffande stallar, ridhus och hästar.

Bedömningskriterier

Vid bedömning av samtliga delprov tas stor hänsyn till utförandet avseende:

- Säkerhet, effektivitet och noggrannhet
- Känsla, uppmärksamhet, handlag och förutseende vid hästhanteringen
- Ergonomisk och ekonomisk medvetenhet samt servicekänsla

För att erhålla diplom krävs, utöver godkänt prov, intyg på s k tappskokompetens, dvs förmåga att vid akut behov rätta, raspa och slå på en tappsko i befintliga sömhål. Intyget skall utfärdas av kvalificerad hovslagare.

Utöver detta krävs intyg på genomgången kurs i "Första Hjälpn".

Information om provtillfällen samt blanketter för intresseanmälan rekvireras via Svenska Islandshästhärförbundet. Deltagaren kan som privatist gå upp direkt till examination om man önskar. Deltagaren kan också gå kortare förberedelsekurser alt längre utbildningar för att få erfarenhet av hästkötarexamen. Utbildningen kan ges i studiecirkelform med av SIF godkänd lärare.

Ridsportens yrkesprov och diplom

Yrkesdiplomet är ridsportens kompetensbeskrivning och bekräftelse på yrkesmässighet avseende personlig färdighet och tillämpad kunskap. Kompetenskrav, yrkesprovets omfattning, samt bestämmelser fastställs och revideras av Svenska Islandshästhästförbundet.

Bakgrund till yrkesprovets införande i Sverige:

Detta yrkesprov bygger på det man använt sedan 1990 för rid och körhäst. Det är dock på några punkter anpassat för Islandshäst vad gäller kulturella och gångartsmässiga skillnader.

Syfte

Syftet med införandet av yrkesproven var således att:

- Höja yrkeskunnande och yrkesstatus
 - Synliggöra de olika yrkena genom tydliga kompetensbeskrivningar
 - Minska omsättningen i yrket
 - Samordna utbildningsstrukturer och optimera resursutnyttjandet
 - Skapa en struktur för samverkan mellan yrkesliv och yrkesutbildning, som kunde ligga till grund för kvalitetsarbete
 - Kunna nå en yrkeskompetens via olika vägar
 - Höja den enskildes kunskap i hästens handhavande och skötsel
- Förkunskapskrav för att genomföra Unghästränarprovet (sedan 2018)

Stalltjänst

Arbetsuppgifter: Skötsel av stall och utfodring. Enligt direktiv från arbetsledare kunna lägga upp dags och veckorutiner.

Mål: Förmåga att rengöra och strö olika typer av uppställningsplatser med varierande strömedel och bäddar. Regelmässig översyn och kontroll av hästar, närmiljö och kringområden.

Utfodra korrekt enligt anvisning med uppmärksamhet på fodrets kvalitet samt hästens individuella näringsbehov.

Hästskötsel

Arbetsuppgifter: Rykt, hovvård, visitering, bedömning av allmäntillstånd och hull, skötsel före och efter arbete, dekorativ hästvård såsom delning av manar, klippning häst. Enligt givna direktiv från arbetsledare kunna lägga upp dags- och veckorutin.

Mål: Att korrekt utföra hästskötsel med uppmärksamhet på hästens välbefinnande och status. Förmåga att tolka reaktion på hästens arbete. Förmåga att hantera hästar med olika ålder, karaktär och temperament. Förståelse för hantering av hingstar samt sto med föl och lösdrifts hästar i flock.

Anläggningskötsel

Arbetsuppgifter: Skötsel av stall och kringområden, enklare reparationen. Enligt givna direktiv från arbetsledare kunna lägga upp och följa skötselrutiner.

Mål: Hålla anläggningen i gott skick med uppmärksamhet på hästens miljö- och hygien-krav samt med iakttagande av djurskyddsregler. Uppmärksamhet på säkerhetsrisker för hästar och människor samt brandrisker och brandskydd.

Mundering

Arbetsuppgifter: Munderingsvård, munderingsavpassning, skötselrutiner. Kännedom om olika typer av boots samt användning av dessa i motionsridning av häst.

Mål: Förmåga att utrusta häst rätt för olika typer av arbete, efter anvisning och den enskilda hästens behov. Förmåga att sköta munderingar och därmed tillhörande utrymmen.

Hälso- och sjukvård

Arbetsuppgifter: Hovvårdsbevaka verknings- och skoningsbehov, följa avmasknings- och vaccinationsprogram, assistera veterinär, behandla mindre sårskada, lägga omslag, bandagera, utföra eftervård enligt anvisningar, ta puls, andning och temperatur.

Mål: Kunna bedöma hästens hälsotillstånd samt svara för rutinmässig hälso- och hovvård. Förmåga att beskriva sjukdomsbild och assistera veterinär samt utföra enklare sjukvård enligt anvisning. Uppmärksamhet på mediciner och dopingbestämmelser samt på hästens beteende vid sjukdom och behandling. Grundläggande kunskap och förståelse för smittspridning.

Hovbeslag och skärpningsmedel

Arbetsuppgifter: Åtgärda tappsko samt brodda.

Mål: Tappskokompetens, dvs förmåga att rätta skon, raspa vid behov, samt slå på skon i gamla sömhål. Förmåga att utrusta hästen med rätt skärpningsmedel med hänsyn till underlag, medvetenhet om skaderisker.

Longering

Arbetsuppgifter: Iordningsställa häst för longering, motionslongera skolad häst.

Mål: Förmåga att motionslongera skolad häst i lämplig form, tempo, balans och gångart. Kunskap om olika logeringsutrustning. Medvetenhet om betydelsen av lämplig plats samt underlag.

Ridning

Arbetsuppgifter: Ge motionsarbete enligt uppdragsgivares anvisning.

Mål: Förmåga att rida en skolad Islandshäst på ett kontrollerat och balanserat sätt i skritt, trav och tölt samt fatta galopp med en ändamålsenlig sits (lodrätsits, lätttridning samt tre punkt sits) samt god egen balans och följsamhet. Medvetenhet om betydelsen av uppvärmning och nedvarvning. Visa förståelse och känsla för Islandshästens gångarter.

Handhästridning

Arbetsuppgifter: Iordningställa hästar för handhästridning (två hästar).

Mål: Förmåga att säkerhetsmässigt korrekt rida skolad häst med handhäst på rakt spår i skritt samt trav eller tölt.

Transport

Arbetsuppgifter: Utrusta häst för transport, förbereda och kontrollera transportvagnen, lasta och lossa.

Mål: Förmåga att säkerhetsmässigt korrekt utrusta och lasta och lossa häst vid transport, samt att transportera med iakttagande av hästens hälso- och miljökrav.

Hästkunskap

Kännedom om:

- Hästens exteriör, såsom kroppsdelar, skelett, viktigaste muskler och inre organ.
- Hästens gångarter och fodermättningsfysiologi.
- Hästens vanligaste sjukdomar och sjukdomssymptom.
- Förutsättningar för avel och uppfödning, avelsbedömningar och BLUP-systemet, betäckning och dräktighet.
- Fölningar samt hästens utvecklingstakt och uppväxt förhållanden.
- Hästens historia i allmänhet samt islandshästens historia i grova drag, vanligaste raser och utmärkande drag.

Kunna göra enklare exteriörbedömning, signalementsbeskrivning. Förståelse för hästens beteende och reaktioner.

Foderlära

Kunna identifiera olika fodermedel samt ha kännedom om dess egenskaper och användbarhet.

Kunna läsa och förstå en foderanalys.

Kännedom om:

- Olika hästars näringsbehov.
- Principerna för upprättande av en balanserad foderstat.
- Grovfodrets botaniska sammansättning och hantering samt faktorer som påverkar näringsinnehåll och hygienisk kvalitet.
- Hästens betesgång och betets näringsvärde.

Anläggningar

Kännedom om olika typer av anläggningar för olika ändamål, om ridbanors och träningsbanors skötsel och lämpligt underlag i förhållande till hästens arbete.

Förståelse för brandrisker och brandskydd. Kunna redogöra för vad som krävs i form av utrustning, utrymningsplan, hästars reaktion mm. Färdighet i att hantera brandsläckare.

Rid- och körlära

Kunskap om grundläggande rid- och gångartslära.

Hästhållningens organisationer

Kännedom om hästhållningens organisationer och verksamhetsområden i stort samt inom islandshästnäringen.

Lagstiftning

Kännedom om arbetsmiljöbestämmelser, regler för häst i trafiken, djurskyddsbestämmelser och allemansrätt.